

інформування про важливість та результати заходів енергозбереження.

5. Стандартизація та сертифікація в області енергоменеджменту. Впровадження систем управління енергоефективністю, таких як ISO 50001, сприяє систематизації підходів до енергозбереження та підвищення ефективності енергетичного менеджменту на підприємстві. Сертифікація за міжнародними стандартами не тільки покращує імідж компанії на міжнародному рівні, але й сприяє зниженню його витрат.

Реалізація цих заходів вимагає інвестицій та зусиль з боку керівництва компаній, але в довгостроковій перспективі вони здатні забезпечити значне зниження витрат на енергоресурси, підвищити екологічну стійкість та покращити конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Список використаних джерел:

1. Про енергозбереження: Закон України від 01.07.1994 № 74/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. 26 лип. № 30. Ст. 283.

2. Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»: Розпорядження КМУ від 18.08.2017 № 605-р. Урядовий кур'єр. 2017. 08 вер. № 167.

3. Національний стандарт України ДСТУ ISO 50001:2020 (ISO 50001:2018, IDT). Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання. URL: <http://surl.li/swzww>

УДК 2964

Кожемякіна О.М.,
здобувач вищої освіти,
Національний авіаційний університет

ВИКОРИСТАННЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ДО СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Іноземні інвестиції виступають ключовим фактором в економічному розвитку будь-якої країни, незалежно від рівня її економічного розвитку. Особливо актуальним стало значення іноземних інвестицій у 1990-х роках, коли їх розглядали як важливий

інструмент інтеграції національної економіки України у світове господарство та ефективний спосіб подолання економічної кризи.

Ефективність інвестиційної діяльності країни визначається через ряд ключових показників, серед яких обсяг прямих іноземних інвестицій та вкладення в основний капітал. Здатність привертати інвестиції до української економіки є важливою для внутрішніх підприємств, а успіх інвесторів у досягненні прибутку від їхніх інвестицій напряду залежить від обсягів та якості цих інвестицій.

Детальний аналіз прямих іноземних інвестицій на більш широкому часовому інтервалі свідчить про коливання та нестабільність їхньої динаміки. За даними Міністерства фінансів України, прямі іноземні інвестиції, як надзвичайно важливий вид капіталовкладень для розвиваючих економік, у період з 2002 року по 2022 рік (за два квартали) вже тричі опускалися нижче рівня нуля.

Це свідчить про те, що вплив зовнішніх капіталовкладень на економіку України був піддатливий різноманітним факторам та коливанням у світових та внутрішніх умовах. Важливо зауважити, що негативні значення прямих іноземних інвестицій можуть бути викликані різноманітними чинниками, такими як економічні кризи, політичні нестабільності чи зовнішні шоки.

У 2021 році прямі іноземні інвестиції в основному були спрямовані у сферу інформації та телекомунікацій, а також фінансову й страхову діяльність. Проте у 2022 році спостерігалось зростання обсягів прямих інвестицій, і на кінець року вони склали більше 62 мільйонів доларів США.

Виникнення повномасштабної війни в Україні неодмінно відзначився серйозним впливом на економічний ландшафт та інвестиційну привабливість країни. У першій половині 2022 року Індекс інвестиційної привабливості України патентує значний спад, опустившись на пів пункту та досягнувши рівня 2,17 балів з можливих 5. Це є найнижчим показником з 2013 року та відзначає суттєве зниження порівняно з попереднім роком, коли індекс становив 2,73 балів.

Співставимо цей показник із попередніми періодами значущих викликів: під час пандемії Covid-19 індекс втратив до 2,4 балів, а під час подій Євромайдану – до низького рівня 1,8 балів, що залишається найменшим за весь період вивчення. Варто відзначити, що після Революції гідності Індекс показав помітний ріст, що дає підстави

сподіватися на аналогічну позитивну динаміку у перспективі після завершення воєнних дій.

Безсумнівно, події 2014 року та загострення військового конфлікту між Росією та Україною у 2022 році негативно вплинули на економічні показники країни та інвестиційний клімат. Основними факторами стали порушення логістики зовнішньоекономічних зв'язків через припинення діяльності морських портів України та ослаблення економіки через коронакризу. Це ситуація викликала додаткові труднощі для відновлення інвестицій.

Політичні невизначеності, разом із зростанням рівня небезпеки в Україні, повністю гальмують відновлення інвестицій. Неабияке значення має також те, що значну частину інвестицій надходило з офшорних зон від компаній, які належать українському та російському бізнесу, і в умовах конфлікту та непередбачуваності подальше інвестування виявляється менш доцільним.

Важливий аспект – значна залежність української економіки від світових цін на сировину, що негативно впливає на впевненість іноземних інвесторів. Кредитувати країну з нестабільною економікою та великою залежністю від зовнішніх впливів ніхто не ризикує, що призводить до зменшення обсягів іноземних інвестицій та викликає дефіцит іноземної валюти.

Отже, узагальнюючи вищенаведене, можна побачити, що за даними Національного банку України, обсяги прямих іноземних інвестицій в період з 2010 по 2021 роки склали 11,1 млрд. доларів США. Найбільший внесок іноземних інвесторів був зафіксований в 2010–2013 роках, коли вони становили в середньому 32,7% від загальної суми, з 89% цих інвестицій спрямованими на розвиток підприємств реального сектору [2].

Під час політичної кризи та воєнних подій на сході України у 2014–2015 роках відбувався відтік коштів з країни. Проте після прийняття стабілізаційних заходів у правовому секторі та певної стабілізації на сході країни у 2016–2020 роках спостерігалось поступове оживлення інвестиційних потоків в Україну. Важливо відзначити, що обсяги чистого притоку інвестицій були менші порівняно з попереднім періодом.

Цей аналіз вказує на те, що інвестиційна ситуація в Україні еволюціонує відповідно до змін у політичному та економічному середовищі, вимагаючи уваги та стратегічного підходу для

забезпечення сталого зростання та ефективного використання інвестиційних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Білик М.Д. *Форми інвестицій державних виробничих підприємств та їх розвиток в сучасних умовах. Фінанси України. 2018. № 4. С. 7-19.*

2. Бойко А. О., Боженко В. В., Безрук В. В. *Механізм залучення іноземних інвестицій. Економіка та управління національним господарством. Том 29 (68). № 6, 2018 р. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_6/6.pdf*

3. Бондаровська О. *Оптимізація інвестиційного забезпечення інновацій. Банківська справа №4, 2019 с.34-37.*

УДК 005.334:658.152.1

Кучеренко В. М.,

здобувач вищої освіти,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ОСНОВНІ РИЗИКИ ПРИ СТВОРЕННІ СТАРТАПІВ: СУТНІСТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ

Світова глобалізація суттєво вплинула на усі системи життєдіяльності людства: змін зазнали політичні устрої країн, соціальні верстви населення, погіршилась екологічна система, активного розвитку набув рівень технологічного виробництва та економічна ланка кожної країни. Сильніший рівень глобалізації викликає підвищені вимоги до економічного стану й рівня конкурентоспроможності, змінює кон'юнктуру ринку та споживацькі уподобання. Відповідно до таких трансформацій внутрішні гравці (національні виробники) починають процес адаптації шляхом переобладнання виробничих ланок, виходу на нові ринки. Враховуючи, що не всі учасники ринку готові до різких змін, відбувається перерозподіл ринку з формуванням основних гравців, що в свою чергу формує монополістичний характер ведення бізнесу.

Відповіддю на зазначені соціально-економічні трансформаційній процесі є створення або технологічного або кардинально нового продукту, якого ще не було на ринку. Виготовленням і просуванням таких ідей слугують стартапи –